

SOCIALS · 3R ESO

C · Europa i Catalunya: terra de migracions

Versió Adaptada — Per atendre la diversitat a l'aula.

Aquesta fitxa et fa veure com Europa i Catalunya han passat de ser **terra que s'abandonava** a ser **terra que es busca**.

Activitat 1. Europa: dos moments

Marca cada frase com a **V** (vertader) o **F** (fals):

1. Al segle XIX milions d'uropeus van anar a viure a Amèrica. ? ____
2. Espanya sempre ha estat un país d'immigració. ? ____
3. La Segona Guerra Mundial va desplaçar milions d'uropeus. ? ____
4. A partir de 1950, Alemanya i França van demanar treballadors d'altres països. ? ____
5. Ucraïna 2022 ha generat la crisi de refugiats més gran a Europa des de la Segona Guerra Mundial. ? ____

[[RESPOSTA CURTA]]

Activitat 2. Catalunya, terra d'emigrants i d'immigrants

Catalunya ha viscut tres grans onades migratòries en 100 anys. Lliga cada onada amb el seu període i origen:

Onada Període D'on venia la gent?

Primera

Segona

Tercera

Tria entre: *1880-1936 · 1950-1975 · 2000-actualitat · interior d'Espanya · diversos països del món · catalans que marxen.*

[[RESPOSTA CURTA]]

Activitat 3. Aportacions i tensions

La immigració porta **aportacions** i genera **tensions**. Anomena **3 de cada** per a Catalunya avui:

Aportacions: _____

Tensions reals: _____

(Pista: pensa en habitatge, escola, llengua, treball, pensions...)

[[RESPOSTA MITJANA]]

Què s'avalua

Reconeixes les **etapes** d'Europa (emigrant ? immigrant).

Distingeixes les **tres onades** migratòries de Catalunya.

Identifiques **aportacions i tensions** de la immigració actual.

SOCIALS · 3R ESO

C · Europa i Catalunya: terra de migracions

Versió Bàsica — Pensada per a tota la classe (estàndard).

Aquesta fitxa analitza la història migratòria d'Europa i Catalunya amb dades reals i et fa argumentar sobre les polítiques actuals.

Activitat 1. La història en xifres

Període	Fenòmen migratori	Volum aproximat
1820-1920	Europeus ? Amèrica	
1939-1945	Desplaçats per la Segona Guerra Mundial	
1950-1975	Andalusos, extremenys, murcians ? Catalunya	
2015-2016	Sirians, afganesos ? Europa (Mediterrani Oriental)	
2022-2023	Ucraïnesos ? Europa	

Omple la columna "Volum aproximat" amb les dades de la unitat. Després respon:

1. Quin **període** ha tingut més moviment de persones?
2. Per què Europa va passar de **terra d'emigrants** a **terra d'immigrants**?
3. Compara els 4 milions d'immigrants que Catalunya va rebre durant el **franquisme** amb el 1,5 milions actuals: en què s'assemblen i en què es diferencien?

[[RESPOSTA LLARGA]]

Activitat 2. Catalunya en xifres

Aquí tens dades reals (Idescat 2024):

Indicador	Valor
Habitants totals de Catalunya	~8 milions
Persones nascudes a l'estranger	1,5 milions (19%)
Principals nacionalitats	Marroc, Romania, Itàlia, Pakistan, Colòmbia, Veneçuela...

Indicador	Valor
Fecunditat (autòctones)	1,1 fills/dona
Fecunditat (estrangeres)	1,5 fills/dona
Salt (Girona): % nascuts a l'estranger	45%
Lloret de Mar: % nascuts a l'estranger	35%

Respon:

1. Sense la immigració, com seria avui Catalunya en termes demogràfics?
2. Per què la **distribució territorial** és tan desigual? (Salt 45% vs Pallars 5%)
3. Què passaria amb el **relleu generacional** i les pensions si la immigració s'aturés del tot?

[[RESPOSTA MITJANA]]

Activitat 3. Polítiques migratòries de la UE

La UE té avui un sistema combinat:

L'**espai Schengen**: lliure circulació interna per a ciutadans europeus.

FRONTEX: agència policial que vigila les fronteres exteriors.

El **Pacte Migratori i d'Asil 2024**: repartiment obligatori de refugiats entre estats.

Argumenta en **10-12 línies**:

1. Per què Schengen necessita una FRONTEX forta?
2. Quina **contradicció** hi ha entre els valors europeus i les morts al Mediterrani?
3. Què opines del Pacte 2024? És avenç o retrocés?

[[RESPOSTA LLARGA]]

Què s'avalua

Coneixes la **història migratòria** d'Europa i Catalunya amb xifres.

Llegeixes **dades demogràfiques** de Catalunya i n'extreus conclusions.

Argumentes sobre les **polítiques migratòries** de la UE amb mirada crítica.

SOCIALS · 3R ESO

C · Europa i Catalunya: terra de migracions

Versió d'Ampliació — Per a qui en vol més. Demana hipòtesis i recerca.

Aquesta fitxa et demana **anàlisi argumentada amb dades, comentari de fonts oficials i presa de posició** sobre els reptes de la integració a Catalunya. Caldrà recerca pròpia.

Activitat 1. Comentari del fragment històric

«El "Charnego" era un terme despectiu que la societat catalana de la postguerra feia servir per als immigrants vinguts d'Andalusia, Extremadura o Múrcia. Avui, els seus fills i néts són catalans plens. Però durant dècades es van sentir entre dues identitats. Aquesta és la lliçó: la integració no es fa en una generació, sinó en dues o tres.»
— Adaptat d'una entrevista a la historiadora **Mary Nash**.

Comenta en **10-12 línies**:

1. Quina **tesi** defensa Nash?
2. Per què la integració triga **generacions**? Posa exemples concrets.
3. Què implica això per a la **immigració actual** a Catalunya (2000+)? Hauríem d'esperar que els filets dels marroquins, pakistanesos o colombians siguin "catalans plens" el 2050?

[[RESPOSTA LLARGA]]

Activitat 2. Anàlisi de dades de l'escola

Aquí tens dades reals d'una **escola pública** i d'una **escola concertada** del mateix barri (Raval de Barcelona, 2023):

Escola pública	Escola concertada
----------------	-------------------

% alumnat amb llengua materna no catalana ni castellana	72%	11%
% alumnat de famílies amb renda baixa	68%	9%
Resultats competències bàsiques (% que assoleixen)	54%	92%

Argumenta en **12-15 línies**:

1. Quina realitat **real** reflecteixen aquestes dades?
2. Què té a veure amb la **concentració escolar**?
3. Quines polítiques pot prendre l'administració per **reduir aquesta segregació**? (Pista: doble adscripció, portes obertes, beques, distribució equilibrada.)
4. Quines **resistències** trobaríem? De qui?

[[RESPOSTA LLARGA]]

Activitat 3. La política migratòria com a eix polític

L'extrema dreta està creixent a Europa: **RN** a França, **Fdl** a Itàlia, **AfD** a Alemanya, **Vox** i **Aliança Catalana** al nostre context. Tots tenen com a eix central el **discurs antimigratori**.

Llegeix les dues afirmacions:

Afirmació A: «El creixement de l'extrema dreta és una **resposta racional** a tensions reals (habitatge, sanitat, escola, salaris). Si no s'aborden, el votant cerca solucions extremes.»

Afirmació B: «El creixement de l'extrema dreta és una **construcció mediàtica** i estratègica que magnifica problemes reals però amb solucions falses, exagerant amenaces.»

Argumenta en **15-18 línies**:

1. Quina afirmació et sembla **més propera a la realitat**? Justifica amb dades.
2. Admet una **excepció** al teu propi argument.
3. Què hauria de fer un partit democràtic **en lloc de demonitzar** el votant antimigratori?

[[RESPOSTA LLARGA]]

Activitat 4. El català com a llengua d'integració

Catalunya té un **repte específic**: la integració lingüística. Mentre el castellà actua com a "llengua franca" (entendible per la majoria), el català ha de competir per ser la llengua d'integració.

Pensa, en un text de **10 línies**:

1. Per què molts immigrants no aprenen el català, malgrat residir a Catalunya?
2. Quines **polítiques** ha provat el Consorci per a la Normalització Lingüística (cursos gratuïts, immersió escolar)?
3. Quin **paper** hi té la societat catalana? (Si l'autòcton es passa al castellà quan parla amb un immigrant, què passa amb el català?)

[[RESPOSTA MITJANA]]

Què s'avalua

Comentes **fonts històriques** identificant tesis i implicacions actuals.

Llegeixes **dades educatives** i identifiqués causes i polítiques.

Argumentes sobre la política amb **mirada crítica i matisada**.

Reconeixes la **complexitat** de la integració lingüística a Catalunya.